

TRỌNG DANH DỰ

- ĐIỀU LUẬT THỨ NHẤT của HƯỚNG ĐẠO SINH -

(Nợ tiền cơm, 20 năm sau gặp lại chủ quán)

Vào một ngày nọ, sau khi hết giờ lên lớp và trở về văn phòng, bác bảo vệ chạy đến và đưa cho tôi một số tiền cùng hóa đơn thanh toán. Số tiền ấy tương đương với cả chục triệu đồng tiền nợ của gia đình tôi... Tôi bần thần hết nửa ngày.

Thật là kỳ lạ, tôi không có cho ai mượn một số tiền lớn đến thế. Nhìn vào chỗ tên người gửi, thấy đề là “Cậu bé ăn xin của 20 năm trước... 20 năm trước, ký ức lại ùa về trong phút chốc. Tôi tự hỏi, chẳng lẽ đích thị là cậu bé ăn mày năm đó sao?

Hồi tưởng lại, 20 năm trước mẹ tôi là người bán cơm hộp cho học sinh ở cổng một ngôi trường. Bà cảm thấy những đứa bé học sinh rất khổ và tội nghiệp nên luôn làm những hộp cơm rẻ và ngon hơn. Vì thế học sinh đến mua cơm ngày một đông đúc.

Tôi lúc đó chỉ vừa mới tốt nghiệp đại học, đang trong lúc rảnh rỗi chờ phân công tác, tôi phụ mẹ đứng bán cơm. Một lần đang mãi phục vụ cho những em học sinh lúc tan học, tôi bỗng cảm thấy như có ai đó đụng phải mình. Một cậu bé chừng 10 tuổi, mặc bộ quần áo mỏng manh, rách te tua. Dường như đã rất quen, mẹ tôi lập tức mỉm cười và đưa cho cậu bé một hộp cơm. Không đợi tôi nhắc nhở, cậu bé vội vàng giật lấy hộp cơm, sau đó ném 1 tờ tiền vào thùng và chạy mất.

Một cậu học sinh đứng bên cạnh tức giận: “*Thằng này toàn lừa tiền cơm, rất nhiều lần đều như vậy, nếu lần sau còn thế thì phải dạy cho nó một trận!*”. Tôi ngạc nhiên kiểm tra lại hộp tiền, thì thấy quả thực là cậu bé chỉ đưa có 1 tờ 200 đồng.

Mẹ nói với tôi, khi tôi bảo sao bà lại sơ ý như thế: “*Mẹ biết mỗi lần thằng bé chỉ bỏ vào đó 1 tờ 200 đồng. Chỉ có điều ta cũng nên giữ đạo nghĩa. Đứa trẻ này đã mất cả cha lẫn mẹ, rất đáng thương, mẹ cũng chỉ có thể giúp nó đến như vậy.*”

Tôi phản bác lại ngay: “*Mẹ thật quá hồ đồ, đây mà là giúp cậu ta sao?*”. Nhưng tôi chưa kịp “phản biện hết ý” thì đã bị mẹ mắng và bảo tôi thôi đi. Tôi ý thức được rằng dù có nói gì cũng vô dụng, mẹ tôi thương người, chỉ một lòng muốn giúp người khác chút ít nhưng lại không nghĩ sâu xa hơn. Thế là tôi đột nhiên lóe lên một suy nghĩ “*tôi phải xử lý thật tốt chuyện này mới được.*”

Hôm sau đó, cậu bé ăn xin vẫn tới như thường. Cậu ta vẫn chực được giành lấy hộp cơm như những lần trước, điệu bộ rất vội vàng và vừa chuẩn bị ném tiền vào thùng. Ngay lúc đó tôi bất thành linh nắm lấy tay cậu... tờ 200đ rơi xuống đất. Lúc đó tất cả mọi người đều quay lại nhìn, điều đó khiến cho cậu bé vô cùng bối rối, xấu hổ, và dường như chỉ chực khóc. Tôi nhìn cậu bé vừa cười vừa nói: “*Mua như vậy thì không đủ ăn đâu! Em cứ lấy cơm đi, phần còn thiếu sau này hãy trả.*” Nói xong tôi buông tay cậu bé ra.

Cậu bé nhìn tôi ánh mắt sợ hãi cầm hộp cơm, đáy mắt ánh lên vẻ nghi hoặc. Tôi lại nói với cậu: “*Đi đi, anh biết rõ em nhất định sẽ trả! Nhớ nhé! Sau này phải trả cả vốn lẫn lãi!*”

Cậu bé suy nghĩ khá lâu, rồi sau đó im lặng quay người, bước đi từng bước từng bước một, cậu không còn chạy hót ha hót hải như trước. Kể từ sau đó, cậu vẫn thường xuyên đến quán của mẹ tôi ăn, và để lại tờ 200 đồng...

Đang chìm đắm trong dòng ký ức thì bác bảo vệ quay lại: *“Tôi quên! Còn một phong thư nữa!”* Tôi vội vội vàng vàng mở nó ra. Trong thư viết rằng: *“Cuối cùng cũng đã tìm được địa chỉ của anh. Suốt bao năm tìm kiếm, nay tôi mới có thể hoàn lại ân tình 20 năm về trước. Lúc đó tôi đã lang thang khắp nơi, thường xuyên chịu đói rét. Một lần tôi tới cổng trường học giả vờ mua một hộp cơm. Tôi ném tờ 200 đồng vào hộp rồi nói xin mua cơm. Lúc đó tôi nghĩ, dù có bị phát hiện đi nữa thì đi bán cơm cũng rất hiền lành, sẽ không trừng phạt tôi. Nhưng đi cũng không phát hiện ra, tùm tùm cười rồi đưa tôi một hộp.*

Sau đó tôi bắt đầu dựa vào thủ đoạn và mảnh khốc để có được bữa ăn. Tôi cảm thấy người tốt trong xã hội rất dễ bị lừa. Tôi thường xuyên nói dối, và trộm đồ trong hành lang, còn định trộm cả trong cửa hàng nữa.

Lần đó khi bị anh tóm lấy, tôi đã nghĩ mình vậy là xong rồi, bị đánh rồi. Nhưng tôi đã không phải chịu trận đòn nào, mà lại còn được anh thả đi. Những lời nói của anh đã bảo vệ danh dự cho tôi, khơi dậy trong tôi mong muốn làm người tốt thực sự. Trong những năm sau này, mỗi khi nhớ đến ánh mắt của anh, tôi lại có thể tránh xa những điều xấu. Và dù phải tìm kiếm khắp nơi, dù phải đi bao xa, mất bao nhiêu thời gian, tôi vẫn muốn hoàn thành lời hẹn ước cũ.”

Và sự thay đổi của cậu cuối cùng đã được đền đáp xứng đáng...

“Một ngày nọ, khi nhìn thấy tôi ngồi co ro vì giá rét, một phụ nữ đã trở về nhà mang cho tôi mấy chiếc áo. Sau đó tôi phát hiện trong túi áo có rất nhiều tiền. Lúc đó tôi rất đói, rất muốn giữ lại số tiền này, nhưng ánh mắt của anh lại hiện lên làm tôi thay đổi ý nghĩ. Tôi phải mất cả ngày mới tìm được nhà người phụ nữ nọ. Hai vợ chồng họ đã rất ngạc nhiên khi nhìn thấy tôi trả lại tiền. Họ khóc nức nở ôm tôi vào lòng. Tôi may mắn trở thành con nuôi của họ vì khi đó con gái của họ vừa bị bệnh mà qua đời. Cuộc sống từ đó trở nên tốt hơn, tôi được cha mẹ nuôi thương yêu hết mực, được đi học. Giờ tôi đã trở thành giáo viên...”

Quả nhiên đúng là cậu bé đó! Một niềm vui ấm áp lan tỏa. Tôi chợt cảm thấy thật là may mắn vì đã không vô tình hủy hoại một con người. Cậu bé ăn mày năm xưa đã học được đức tính thành thật ngay thẳng, vì vậy mà đã vô tình gặp được một gia đình tốt.

Thình thoảng, chỉ một câu nói vô tình thốt ra lại có thể làm thay đổi cuộc đời của một con người. Đôi lúc, chỉ có lòng tốt và sự hiền lành nhân nhượng thôi thì vẫn chưa đủ. Và có đôi khi, cuộc sống sẽ mở ra cho người ta một cánh cửa mới, yên lành và bình ổn hơn vào một lúc bất chợt ta vô tình nhất!

Giờ đây khi đứng trên bục giảng, chắc hẳn rằng cậu bé ăn mày năm nào giờ đây sẽ nói với học sinh của mình rằng: *“Chỉ có thành thật mới mang lại hạnh phúc!”*